

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Zpracoval: Ondráček Zdeněk

2011

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Hranice fyzického vyčerpání je stanovena **schopností využívat kyslík** přiváděný do organismu dýcháním, pro **přeměnu svalových tuků** na energii potřebnou k fyzickému výkonu (práci).

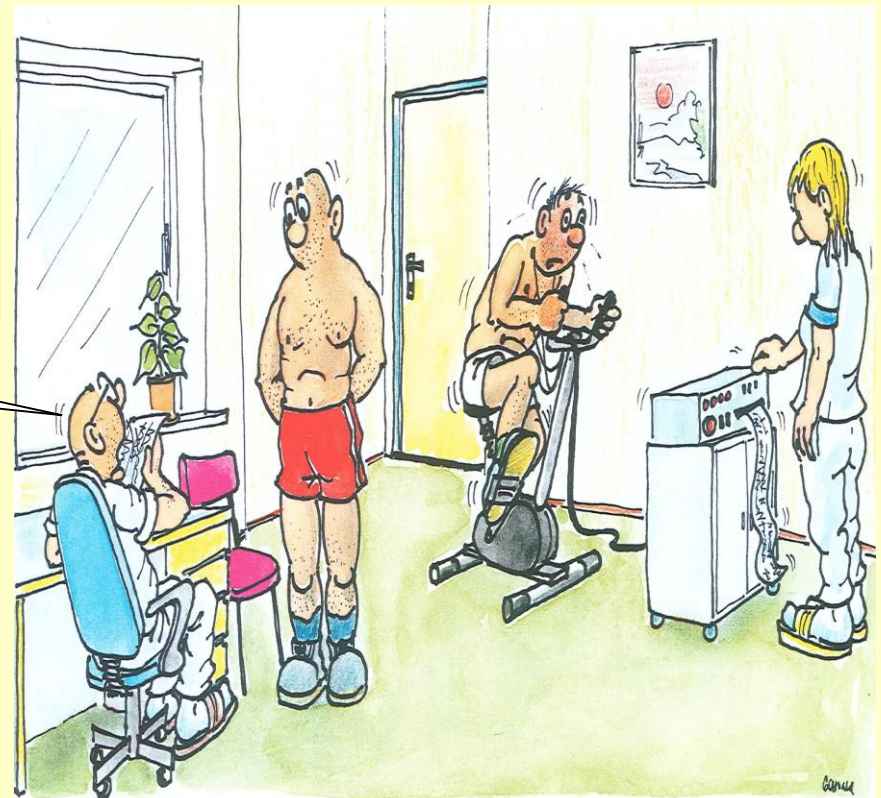
Nebezpečí fyzického vyčerpání

Při nedostatku kyslíku pro spalování tuků dochází k využívání dalšího zdroje energie v organismu, tj. **cukru** (glykogen) uloženého ve svalech a játrech. Jeho zásoby jsou ve srovnání se zásobami tukovými podstatně menší.

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Při nedostatečné trénovanosti organismu dochází - k vyčerpání sil při menší zátěži, resp. po kratší době zatížení organismu.

„Mohl by jste dělat třeba pilota nadzvukového letadla, ale na hasiče je to bohužel málo.“

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Vyčerpání zásob glykogenu je pro organismus nebezpečné a vede k poruchám mozkové činnosti.

Může dojít až ke ztrátě vědomí doprovázené křečemi.

Takové vyčerpání je závažným zdravotním stavem vyžadujícím lékařskou pomoc.

Projevy fyzického vyčerpání

Akutní nedostatek krevního cukru se může u přetíženého organismu zpočátku projevit:

- slabostí,
- hladem,
- třesem,
- studeným potem,
- zmateností,
- ztrátou koordinace pohybů,
- bolestmi hlavy,
- poruchami artikulace apod.

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Předpokládaný výskyt:

Nebezpečí fyzického vyčerpání hasiče při zásahu hrozí s ohledem na **jeho fyzickou kondici** při:

- 1. extrémním jednorázovým výkonu**
- 2. dlouhodobém zatížení bez dostatečného doplňování zdrojů energie do organismu.**

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Okolnosti, které mají vliv na zvyšování úrovně zátěže při zásahu jsou:

- a) použití ochranných oděvů pro hasiče a dýchací techniky,
- b) psychické vypětí a stres - úzkost, strach,
- c) okolní teplota, popř. vlhkost prostředí.

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Základní ochranou proti možnému vyčerpání je:

- trénovanost v oblasti vytrvalosti,
- správná výživa
- optimální tělesná hmotnost.

„Jirko, jak Ty chceš zvládnout letošní fyzické prověrky?“

Nebezpečí fyzického vyčerpání

V průběhu zátěže je potřebné organismu zajistit alespoň krátkodobě dostatek zdrojů energie:

- nejlépe ve formě sladkých pokrmů - *Tatranky*
- dostatek tekutin.

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Z hlediska taktiky jednotek při zásahu spočívá ochrana životů a zdraví hasičů před nebezpečím fyzického vyčerpání v těchto zásadách:

a) při dlouhotrvajícím zásahu:

- sledovat nasazení hasičů,
- zajistit jejich střídání a odpočinek

b) dodržovat režim práce a odpočinku:

- doporučuje se střídání po 6 až 8 hodinách nepřetržitého nasazení,

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Velitel zásahu vytváří podmínky pro obnovu fyzických sil hasičů na místě zásahu, zajištěním minimálních podmínek péče zajištěním:

a) ochranných nápojů,

- vyžaduje-li zásah použití **speciálních ochranných prostředků** v nepřetržité délce **30 minut**
- nebo provádí-li se zásah za **extrémních povětrnostních podmínek** po dobu **nejméně 2 hodin,**

Nebezpečí fyzického vyčerpání

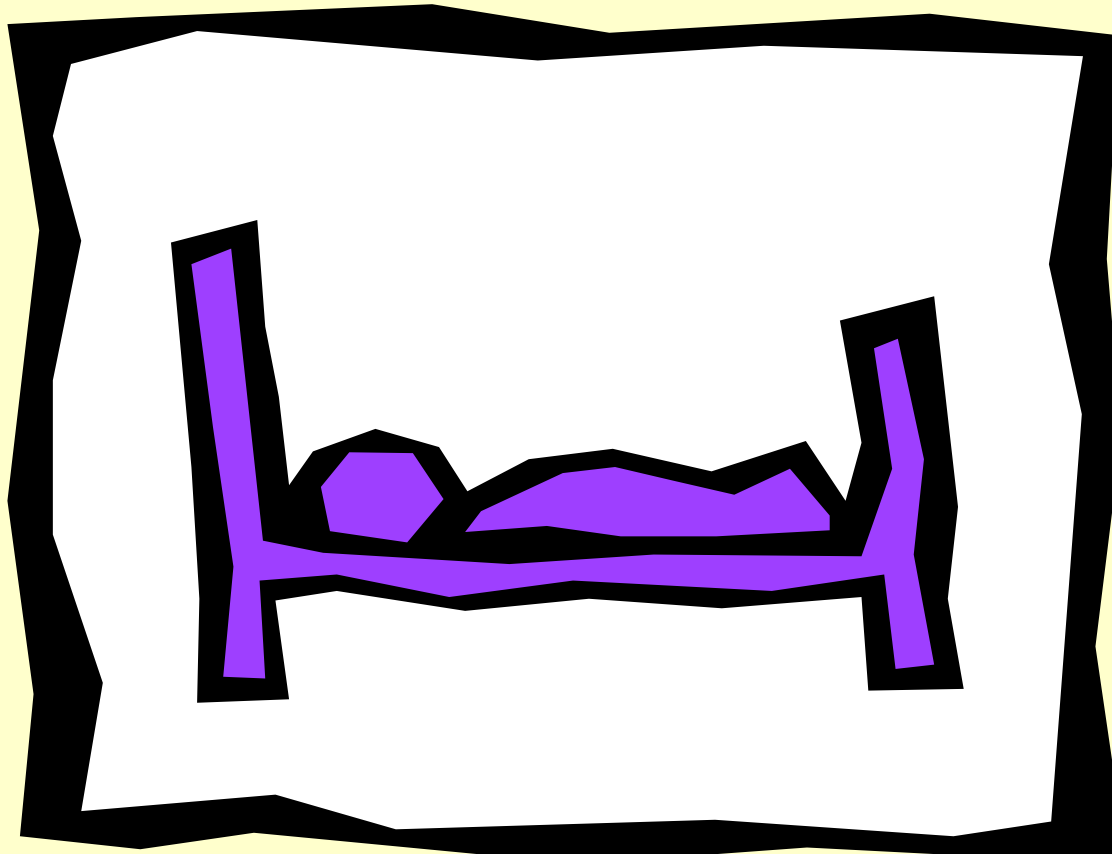
b) stravování,

- jde-li o práci při zásahu trvající **nepřetržitě po dobu nejméně 4,5 hodiny,**

Nebezpečí fyzického vyčerpání

- c) vhodného místa pro odpočinek, případně ubytování
- trvá-li práce při zásahu déle než 12 hodin.

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Ochranné prostředky a další zařízení:

- a) ochranné nápoje, strava,
- b) s ohledem na používání osobních ochranných prostředků hasiče při zásahu je nutno brát vždy v úvahu, že odolnost proti fyzické zátěži nesouvisí s **odolností proti tepelné zátěži** a tedy, že i jedinec fyzicky zdatný je ohrožen nebezpečím přehřátí,
- c) zařízení pro odpočinek (např. týlový kontejner).

Nebezpečí fyzického vyčerpání

Použitá literatura:

Bojový řád jednotek požární ochrany – *MV GŘ HZS*
Metodický list č. 1/N ze dne 29. října 2001